

Bevarandeplan Natura 2000

(Enligt 17 § förordningen om områdesskydd 1998:1252)

Nordbyberget, Karlstad kommun, Värmlands län

Områdeskod och namn:	SE0610148 Nordbyberget
Mittpunktkoordinat	1377085 - 6615295
Totalareal:	2,8 ha
Fastställd av Länsstyrelsen:	2006-03-15
Områdestyp:	Området är utpekats enligt Habitatdirektivet.
Fastigheter:	Karlstad kommun: Norra Rådom 1:63
Ägandeförhållanden:	Privat

Beskrivning av området

Nordbybergets Natura 2000-område utgör en del av ett större område som utpekats som riksintresse för naturvård (Örtensjöarna), beläget cirka 8 km nordväst om Nyeds kyrka, söder om sjön Västra Örten. Landskapsbilden inom riksobjektet är mycket varierad tack vare den rika förekomsten av hyperitberg. (Hyperit är en basisk, mörk och motståndskraftig bergart). Näringsrikedomen i berggrunden ger hög skogsproduktion samt en varierad och skyddsvärd flora. Även faunan uppvisar höga värden. Natura 2000-området utgörs av ett äldre, heterogent skogsbestånd i Nordbybergets branta sluttning mot öster. Stort lövinslag förekommer i form av björk, asp, gråal, lönn och säl. I buskskiktet kan nämnas rik förekomst av hassel samt skogstry. Nordbybergets Natura 2000-område omfattas av Nordbybergets naturreservat. Området är vidare utpekats som nyckelbiotop.

Ingående naturtyper enligt habitatdirektivet

Habitatkod	Habitatnamn	Areal (ha)
9050	Örtrika, näringsrika skogar med gran av Fennoskandisk typ	1,4

Bevarandesyfte och bevarandemål

Syftet med Natura 2000-området Nordbyberget är att bidra till att upprätthålla så kallad gynnsam bevarandestatus för den ingående naturtypen på biogeografisk nivå. För att uppnå gynnsam bevarandestatus krävs att specifika bevarandemål uppfylls. I nedanstående tabell framgår bevarandemål för naturtypen i detta Natura 2000-område.

Art/naturtyp	Bevarandemål*
Örtrika, näringsrika skogar med gran av Fennoskandisk typ (9050)	<i>Areal</i> Naturtypens utbredning bibehålls i minst 1,4 ha omfattning <i>Strukturer och funktioner</i> <ul style="list-style-type: none"> - Mängden död ved/levande ved ska vara minst 1/x - Lövträdsandelen ska vara minst x %. - Icke inhemska trädslag ska saknas - Ostörd hydrologi <i>Typiska arter</i>

*/Bevarandemålen fastställs efter basinventeringen.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

För att *örtrika, näringsrika skogar med gran av Fennoskandisk typ* ska uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas.

- Skoglig kontinuitet (naturlig åldersdifferentiering och artsammansättning hos de olika trädslagen).
- Naturvärden utvecklas huvudsakligen genom naturlig dynamik, vilket omfattar störningar, t ex stormfällningar, insektsangrepp, översvämningar och brand.
- Olika typer av substrat:
  - Död ved; grenar, torrakor, lågor mm i olika nedbrytningsstadier samt olika typer av bränd ved
  - Gamla och grova träd med dithörande barkstruktur
  - Lövträd av t ex asp, sälg och rönn
  - HålträdSubstraten utgör viktiga livsmiljöer för kryptogamer och insekter. Vissa av substraten är även viktiga som boplatser för fåglar.
- Ostörd hydrologi och hydrokemi.
- Näringsrika basiska jordar och/eller rörligt kalkhaltigt markvatten.
- Påtaglig minskning av naturtypernas typiska arter och deras populationer får inte ske.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

Produktionsskogsbruk är det största hotet mot naturtypen *örtrika, näringsrika skogar med gran av fennoskandisk typ*. Avverkningar leder till att värdefulla element och strukturer försvinner. Avverkningar och virkeshantering med tunga fordon, liksom markberedning och dikning, kan även skada för naturtypen viktiga markförhållanden, samt leda till förändrad hydrologi. Detta kan i sin tur påverka de botaniska värdena negativt, samt innebära onödig konkurrensutsättning för flera av de naturtypiska arterna. Föreskrifter och skötselplan i

gällande beslut för Nordbybergets naturreservat bedöms på ett fullgott sätt hantera traditionell hotbild mot den naturtyp som finns inom området.

Bevarandeåtgärder med tidplan

Medlemsländerna i EU måste se till att nödvändiga bevarandeåtgärder vidtas i Natura 2000-områdena. Naturtyper och arter, som utgjort grund för utpekandet till nätverket, ska upprätthållas i gynnsam bevarande status. I Sverige kommer de flesta Natura 2000-områdena att vara skyddade med stöd av Miljöbalken. I Miljöbalken framgår att alla Natura 2000-områden är klassade som riksintressen. Vidare krävs det tillstånd om någon vill bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område (7 kap 28 a § MB).

Följande bestämmelser bidrar till att naturtypen *örtrika, näringsrika skogar med gran av Fennoskandisk typ* i Nordbybergets Natura 2000-område uppnår och bibehåller gynnsam bevarandestatus.

Gällande regelverk 2006

- Tillståndsplikt gäller enligt 7 kap 28 a § Miljöbalken för åtgärder eller verksamheter som på ett betydande sätt kan påverka miljön inom ett Natura 2000-område. *Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman/är nödvändiga för skötsel och förvaltning av området.*
- Nordbyberget är skyddat som naturreservat av Länsstyrelsen. Området lämnas för fri utveckling utan vare sig skötselåtgärder eller anordningar för friluftslivet. Länsstyrelsen bedömer att ytterligare bevarandeåtgärder inte behövs i dagsläget.

Bevarandestatus idag

9050 Örtrika, näringsrika skogar med gran av fennoskandisk typ

Nationellt

De naturvärden som är relaterade till naturtypen består ofta av ett artrikt fåltskikt med kärlväxter och marksvampar. Rika orkidélokaler (t.ex. guckusko och norna) förekommer främst i Jämtland. Områden med gammal skog och lång trädkontinuitet är ovanligt, men i de fall de förekommer har de även mycket höga naturvärden kopplade till grova träd, mycket död ved och stor artrikedom av främst svampar, lavar och insekter. I södra Sverige finns områden med lägre trädkontinuitet av gran, och där lövinslaget är större med bl.a. hassel. Detta beror på en kombination av jordmån, klimat och att skogarna ofta ligger på gammal inägomark som växt igen eller planterats.

Naturtypen är ojämnt fördelad över landet och utgörs i södra Sverige sällan av stora arealer. Naturtypen är vanligast i de kalkrika delarna av den boreala regionen, där Jämtlands län står för den absolut största arealen, speciellt av högörstypen. De kan då utgöra smala stråk i en mosaik tillsammans med t.ex. Västlig taiga. Västerbottens-, Uppsala- och Stockholms län är andra delar av landet som hyser större mängd av denna skogstyp, och även i Örebro- och Södermanlands län förekommer den till viss del. Gotlands kalkbarrskogar betas ofta och faller då in under naturtypen 9070 – trädklädda betesmarker av fennoskandisk typ.

Totalt finns ca 140 000 ha i landet, varav ca en tredjedel i Jämtland, men kvaliteten varierar. Naturtypen är hotad av skogsbruk, eftersom den ofta innehåller stora ekonomiska värden. Objekt med höga naturvärden och hög ålder minskar därför stadigt genom avverkningar. Naturtypen har inte prioriterats lika högt i det nationella områdesskyddsarbetet, som mer urskogslika barrskogar av lägre bonitet.

Nordbyberget

Lodytor, blockrika branter och en i övrigt varierad terräng medför att representativiteten hos naturtypen varierar och är dessutom svår att avgränsa inom objektet. Sammanlagt bör minst 50 % av områdets yta kunna hänföras till naturtypen *örtrika, näringsrika skogar med gran av fennoskandisk typ* (9050). Naturvärdena bör få utvecklas genom naturlig dynamik. Området lämnas därför för fri utveckling. Bevarandestatus är idag oklar men troligen gynnsam.

Uppföljning

För att kunna bedöma ingående naturtyps bevarandestatus krävs uppföljning av uppsatta bevarandemål. Vid uppföljning utvärderas även befintliga bevarandeåtgärder för att se om de fyller sitt syfte. Om en befintlig bevarandeåtgärd inte har avsedd effekt kommer åtgärden att justeras.

Uppföljningsprojekt är under utarbetande. Komplettering kommer att ske då projektets riktlinjer och metoder är möjliga att tillämpa.

Bilaga

1. Karta över Natura 2000-området

Referenser

Länsstyrelsen i Värmlands län. *Beslut för Naturreservatet Nordbyberget*. Beslutat 97-04-14.

Löfroth, M m.fl. 1997. *Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000*. Naturvårdsverkets förlag, Stockholm.

Naturvårdsverket. *Natura 2000- Art och naturtypsvisa vägledning*. (<http://www.naturvardsverket.se>)